

МКУ – Амгинское МУО

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение –
детский сад общеразвивающего вида «Чуораанчык» с приоритетным
осуществлением социально – личностного развития детей

Тезис выступления из опыта работы
по теме «Оҕо сайдар ыллыктара»

Ларионова Елена Ивановна

Высшая категория

стаж: 34 лет

2017 г.

Оџону сайыннарыыга иитэр – үөрэтэр процеһы уларытыыны, иитээччи компетентноһын үрдэтиини эрэйэллэр. Манан сибээстээн, оџоџо тус хайысхалаах сыһыан, киһи гынан таһаарыы сүрүн сыалбыт буолар.

Оџо ис бэрээдэгин бэйэтэ онгосторугар, дьону,оџолору кытары сөптөөх сыһыанга үөрэнэригэр, айар дьоџурун кыабын толору туһанан сайдарыгар оџо көнүл сайдар эйгэни тэрийии улахан суолталаах.Ол инниттэн нэдиэлэбэ биир күн «көнүл сайдар эйгэни» тэрийбиппит. Оџо ханнык эйгэни таларыгар «Талан ылыы ыллыга» диэн панно оноһуллубута. Манна: оонньуу,уруһуй,тутуу, мэһийии, илиинэн оноһук онотторуу, чинчийэр, хамсаныылаах оонньуу быһыытынан киирэллэр.

Оџо «көнүл сайдар эйгэбэ» сөбүлүүр дьарыгын талан, бөлөхтөрүнэн араһсан, сүбэлэһэн быһаарсаллар. Бу манна сүрүн тэрийээччи, көмөлөһөөччү иитээччи оруола улахан. Дьарык ис хоһооно,төһө уһуннук барара оџо интэриэһиттэн, баџатыттан сирдэтэн тэриллэр, кыабыттан тутулуктанар. Бу дьарыктарга оџону сайыннарар көнүл эйгэ үчүгэйдик тэриллэрэ ирдэнэр. Талан ылыы ыллыгар баар бэлиэлэр сайдар эйгэбэ көстөр сиргэ ыйаналлар. Иитээччи дьоџура, талаана улахан оруолу ылар. Оџолор күннээџи дьарыктарын дневниктарыгар бэлиэтээн иһэбит. Оџо дьарыгын таларын ырытан көрдөххө: Оџо дьоџура, талаана, сайдар 11 эйгэнитэрийэн, 5 хайысхаџа тыырылынна:

- Оџо социальной сайдыыта;
- Оџо этин - сиинин, доруобуйатын чэбдигирдии;
- Оџо эстетическэй сайдыыта;
- Оџо билии – көрүү өттүнэн сайдыыта.
- Оџо тылын сайдыыта.

Хас биирдий оџоџо индивидуальной маршрут оноһулар. Бу үлэм опытын улуустааџы творческой отчуокка көрдөрөн сэнээрийни, иитээчилэргэ үлэ санга ньымаларын көрдүүргэ тирэх буолбута. Оџо дьарыгын кэтээн көрдөххө маннык эйгэлэринэн үлэлээһин оџо бэйэтин салайына үөрэнэригэр көмөлөһөр. Кэтээн көрүү түмүгүнэн, оџолор ордук эстетической, о.э. илиинэн оноруу, уруһуй, ырыа – үнкүү уонна эти – сиини хамсатыы, чэбдигирдии уонна билии – көрүү өттүн талаллар. 2 сыллааџы үөрэх сылын түмүгүнэн, оџолор улуустааџы араас таһымнаах күрэхтэргэ, ол курдук: «Эдэр чинчийээччи» конкурска,кустовой олимпиадаџа ситиһиилээхтик кытыннылар, уруһуй күрэџэр, сайыннарыылаах оонньоуга тырынкаџа – тыксаанна бастакы миэстэ, Олонхо декадатыгар, хайыһарга, спартакиадаџа, «Хотугу сулус» улуустааџы, региональной күрэххэ бириистээх миэстэџэ тигистилэр.

Түмүккэ, оџо социальной, психологической сайдыытыгар үлэни системалааһын инники сорукупутунан буолар.

Күүтүллэр түмүгүнэн буолар: Оџо тус сайдарыгар баџаран туран дьарыктанарыгар, дьону, оџолору кытары сөптөөх сыһыанна үөрэнэр, айар дьобурун, кыџын толору туһанан сайдар, бэйэтин салайына үөрэнэр.